בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

לַחְמִי לְאִשַּׁי

עַל

פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה

מֵאֵת רֹאשׁ חֲבוּרָתֵנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
הָאִי"ש אֲשֶׁר עַל הָעֵדָה מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ הָרַה"צ
רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר שְׁלִיטָ"א

יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
יַבְנְאֵל

א

"וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (שְׁמוֹת כז, כ).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן סא): שֶׁיֵּשׁ שֵׂכֶל הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא שֵׂכֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁכָּל הַשִּׂכְלִיִּים פְּרָטִיִּים נִכְלָלִים בּוֹ, בְּחִינַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַבְנֵי יַעֲקֹב שֶׁכֻּלָּן נִכְלְלוּ בְּאֶבֶן אַחַת. וְהַשֵּׂכֶל הַכּוֹלֵל הַזֶּה הוּא מַמְתִּיק אֶת כָּל הַדִּינִים וְהַצְּמְצוּמִים, כִּי כָּל שֵׂכֶל פְּרָטִי הוּא צִמְצוּם וְקַטְנוּת אַחֶרֶת, וְעַל יְדֵי שֶׁהוּא בָּא וּמְקַשֵּׁר אֶת עַצְמוֹ לְהַשֵּׂכֶל הַכּוֹלֵל, בְּחִינַת אֶבֶן שְׁתִיָּה, עַל יְדֵי זֶה נִמְתָּק הַקַּטְנוּת וְהַצְּמְצוּם, וְזוֹכֶה לְהִכָּלֵל בְּאַחְדוּת הַצַּדִּיק, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה שִׂמְחָה, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי יג, ט): "אוֹר צַדִּיקִים יִשְׂמָח", כִּי הַנֶּפֶשׁ הִיא בְּחִינַת נֵר, בִּבְחִינַת (שָׁם כ, כז): "נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם", וּכְשֶׁנִּכְלָלִים יַחַד נַעֲשֶׂה מֵהֶם אוֹר וְכוּ', עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב.

וְזֶהוּ "וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וְהַמִּלָּה "תְּצַוֶּה" הִיא מִלְּשׁוֹן דְּבֵקוּת וְהִתְחַבְּרוּת, מִלְּשׁוֹן 'צַוְּתָא חֲדָא' (עַיֵּן קְדֻשַּׁת לֵוִי לְךָ לְךָ ד"ה הַמּוֹל יְמוֹל; מְאוֹר עֵינַיִם תְּצַוֶּה ד"ה וְהִנֵּה הַדַּעַת; לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן סה), הַיְנוּ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם נִצְטַוָּה לְחַבֵּר וּלְדַבֵּק יַחַד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הוּא הַשֵּׂכֶל הַכּוֹלֵל, שֶׁכָּל הַשִּׂכְלִיִּים הַפְּרָטִיִּים צְרִיכִים לְהִכָּלֵל בּוֹ.

וְזֶהוּ "וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ", שֶׁמֶן זַיִת זֶה בְּחִינַת הַמֹּחִין, בְּחִינַת מְשִׁיחַ רְבוּת קָדְשָׁא כַּיָּדוּעַ (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן נד), הַיְנוּ שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יָבֹא וִיקַשֵּׁר אֶת מֹחוֹ וְשִׂכְלוֹ הַפְּרָטִי אֵלֶיךָ, וְעַל יְדֵי זֶה יִמְתְּקוּ כָּל הַצְּמְצוּמִים, וְיִכְלְלוּ כֻּלָּם כְּאֶחָד, וְיַעֲלֶה אוֹרָם בְּמָאוֹר גָּדוֹל מְאֹד.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כח, יח): "וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל רֹאשָׁהּ", הַיְנוּ הַמַּצֵּבָה הַזּוֹ, הִיא בְּחִינַת אֶבֶן שְׁתִיָּה, בְּחִינַת שֵׂכֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְהִיא נַעֲשְׂתָה מְהִתְכַּלְּלוּת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הָאָבוֹת, וְדַיְקָא עָלֶיהָ יָצַק יַעֲקֹב אָבִינוּ אֶת הַשֶּׁמֶן, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה"שֶׁמֶן זַיִת זָךְ", בְּחִינַת הַמֹּחִין, כִּי כְּשֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בָּא עִם מֹחוֹ וְצִמְצוּמוֹ לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, עַל יְדֵי זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַצְּמְצוּמִים, וְכֻלָּם נִכְלָלִים כְּאֶחָד.

וְלָכֵן שַׁפִּיר הָרָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל "שֶׁמֶן זַיִת זָךְ" הוּא הַצֵּרוּף שֶׁל הַשֵּׁם **שַׁדַּ"י**, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִמְצוּם הַשֵּׂכֶל, וְהַסּוֹפֵי תֵּבוֹת שֶׁל "שֶׁמֶן זַיִת זָךְ" עִם הַכּוֹלֵל עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן "**הֵן תָּוִי**", וְיַחַד הוּא צֵרוּף הַפָּסוּק (אִיּוֹב לא, לה): "הֵן תָּוִי שַׁדַּי", שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרְשִׁימוֹת

שֶׁל כָּל הַצְּמִצּוּמִים (כַּמְבֹאָר בַּתּוֹרָה סא הַנַּ"ל), הַיְנוּ כְּשֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בָּא עִם מֹחוֹ וְצִמְצוּמוֹ לְהַצְדִּיק הָאֱמֶת, עַל יְדֵי זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַדִּינִים וְהַצְּמִצּוּמִים.

וְהָעִקָּר שֶׁכֻּלָּם יָבוֹאוּ רַק בְּדֶרֶךְ אַהֲבָה, בְּחִינַת 'אֲנַן בַּחֲבִיבוּתָא תַּלְיָא' (זֹהַר הַקָּדוֹשׁ נְשֹׂא – אִדְּרָא רַבָּא קכח.), כִּי רַק בְּאֹפֶן זֶה יִזְכּוּ כֻּלָּם לְהִכָּלֵל כְּאֶחָד, בִּבְחִינַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַבְנֵי יַעֲקֹב, וְזֶהוּ **"פָּתִית לַמָּאוֹר"**, שֶׁכָּל אֶחָד יִהְיֶה שָׁבוּר וְכָתוּת בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, וְיֵדַע שֶׁבְּלִי חֲבֵרוֹ אֵינוֹ כְּלוּם, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכּוּ לְהִכָּלֵל יַחַד בְּהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְהוּא יַעֲלֶה אֶת אוֹרָם, הַיְנוּ אֶת אוֹר שִׂכְלָם, שֶׁעַל יָדוֹ יִזְכּוּ כֻּלָּם לִבְעֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בַּמִּדָּה הָרְאוּיָה, לֹא פַּחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, וְזֶהוּ **"לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"**, הַיְנוּ לְהַעֲלוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בַּמִּדָּה הָרְאוּיָה, **וְהָבֵן**.

ב

"וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (שְׁמוֹת כז, כ), וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (תַּנְחוּמָא תְּצַוֶּה סִימָן ג): 'מִשָּׁהָיוּ מַדְלִיקִין אוֹתָהּ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה, לֹא הָיְתָה מִתְכַּבָּה עַד שָׁנָה אַחֶרֶת', עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַרַ"ן חֵלֶק א סִימָן כא): שֶׁכָּל סוֹד הַדְּלָקַת הַמְּנוֹרָה, הוּא עִנְיָן הַדְּלָקַת שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת הַתְּלוּיִים בְּמֹחַ הָאָדָם, שֶׁהֵם: שְׁתֵּי הָעֵינַיִם, שְׁתֵּי הָאָזְנַיִם, שְׁנֵי נִקְבֵי הַחֹטֶם וְהַפֶּה וְכוּ'.

וְרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר (שָׁם): שֶׁמֵּהָרָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל "עֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן" (מִשְׁלֵי לא, כה) יוֹצֵא הַצֵּרוּף שֶׁל **אֱלוּל**, הַמְּרַמֵּז גַּם עַל סוֹד כַּוָּנוֹת אֱלוּל, וְגַם הוּא עִקַּר זְמַן עֲשִׂיַּת הַלְּבוּשִׁים, הַיְנוּ הֲטָבַת הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ, וְהַמְשָׁכַת הַמַּקִּיפִים וְהַמּוֹחִין, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב.

וּפַעַם שָׁמַעְתִּי מִמּוֹהֲרַ"שׁ זַ"ל, שֶׁהַטַּעַם לָכָךְ שֶׁעִקַּר זְמַן עֲשִׂיַּת הַלְּבוּשִׁים הוּא בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, כִּי בּוֹ אֲנַחְנוּ מְכִינִים אֶת עַצְמֵנוּ לִקְרַאת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל, וְהֵיוֹת שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי קְטָרוּגִים, לָכֵן דַּיְקָא בּוֹ אֲנַחְנוּ עוֹסְקִים יוֹתֵר בַּעֲשִׂיַּת מַלְבּוּשִׁים חֲדָשִׁים.

וְזֶה מַה שֶּׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים **'מִשֶּׁהָיוּ מַדְלִיקִין אוֹתָהּ מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה'** דַּיְקָא, הַיְנוּ שֶׁעִקַּר הֲטָבַת הַנֵּרוֹת וְהַמְשָׁכַת הַמַּקִּיפִים שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, לֹא נַעֲשׂוּ אֶלָּא לִכְבוֹד יוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקָּדוֹשׁ, וְלָכֵן מִשֶּׁהַדְּלָקָה הַמְּנוֹרָה הִיא **'לֹא הָיְתָה מִתְכַּבָּה עַד שָׁנָה אַחֶרֶת'**, שֶׁאָז שׁוּב זָכוּ לַעֲסֹק יוֹתֵר בָּזֶה לִכְבוֹד רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכֵן לְעוֹלָם, **וְדוֹ"ק הֵיטֵב**.

ג

"וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (שְׁמוֹת כז, כ), וּפֵרֵשׁ בַּעַל הַטּוּרִים: 'לֹא הִזְכִּיר מֹשֶׁה בְּזֶה הַסֵּדֶר, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּכָל הַחֲמָשׁ, שֶׁמִּשָּׁעָה שֶׁנּוֹלַד מֹשֶׁה אֵין סֵדֶר שֶׁלֹּא הִזְכִּיר בָּהּ. וְהַטַּעַם, מִשּׁוּם שֶׁאָמַר "מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ" (שְׁמוֹת לב, לב), וְקִלְלַת חָכָם אֲפִלּוּ עַל תְּנַאי בָּאָה (מַכּוֹת יא.), וְנִתְקַיֵּם בָּזֶה', וְכֵן מוּבָא בְּזֹהַר חָדָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים – מִדְרַשׁ הנעלם עד:), עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן רס): שֶׁיֵּשׁ מִסִּירַת נֶפֶשׁ בְּפַעַל מַמָּשׁ, שֶׁהַצַּדִּיקִים מָסְרוּ נַפְשָׁם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים מֵעַל עַם יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ הָעֲשָׂרָה הֲרוּגֵי מַלְכוּת (עַיֵּן עֵץ חַיִּים שַׁעַר לט פֶּרֶק א), אֲבָל יֵשׁ אֶחָד שֶׁמְּאַבֵּד וּמוֹסֵר אֶת הַשֵּׁם שֶׁלּוֹ, הַיְנוּ הַמְּפָרְסָם שֶׁלּוֹ, וְזֶהוּ מִסִּירַת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, כִּי הַשֵּׁם הוּא הַנֶּפֶשׁ (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן נט), וּבָזֶה הוּא מַצִּיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, מִמַּה שֶׁהָיָה רָאוּי לָבֹא עֲלֵיהֶם, חַס וְשָׁלוֹם, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב.

וְזֶהוּ מַה שֶּׁאָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, בְּשָׁעָה שֶׁבִּקֵּשׁ מְחִילָה עַל חֵטְא הָעֵגֶל "אִם תִּשָּׂא חַטָּאתָם וְאִם אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ", וְלִכְאוֹרָה, מַה יוֹעִיל בָּזֶה שֶׁיִּמָּחֶה שְׁמוֹ מִן הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הֲלֹא עַכְשָׁו יִהְיוּ שְׁנֵי קִלְקוּלִים, הֵן שֶׁיְּקַבְּלוּ עַם יִשְׂרָאֵל אֶת עָנְשָׁם וְהֵן שֶׁלֹּא יִהְיֶה שְׁמוֹ מְזֻכָּר בַּתּוֹרָה? אֲבָל הַתְּשׁוּבָה הִיא, שֶׁבְּאָמְרוֹ "מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ" הוּא מָסַר נַפְשׁוֹ, כִּי מְסִירַת הַשֵּׁם הִיא מְסִירַת הַנֶּפֶשׁ מַמָּשׁ, וּבָזֶה פָּעַל מְחִילָה בְּעַד כָּלָל יִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן בֶּאֱמֶת בַּפָּרָשָׁה הַזּוֹ לֹא מְזֻכָּר שְׁמוֹ בְּפֵרוּשׁ, וְזֶה לֹא עוֹנֵשׁ, חַס וְשָׁלוֹם, אֶלָּא שֶׁבַח גָּדוֹל שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כִּי עַל יְדֵי מְסִירַת נַפְשׁוֹ הוּא פָּעַל יְשׁוּעָה בִּשְׁבִיל כָּלָל יִשְׂרָאֵל (וְעַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן ד שֶׁפֵּרֵשׁ רַבֵּנוּ זַ"ל אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה בְּאֹפֶן אַחֵר).

וְזֶה שֶׁדִּיְּקָא בַּפָּרָשָׁה הַזּוֹ לֹא מְזֻכָּר שְׁמוֹ, כִּי הַתְחָלַת הַפָּרָשָׁה מְדַבֶּרֶת מִמִּצְוַת שֶׁמֶן הַמְּנוֹרָה, הַמְרַמֵּז עַל הַמְשָׁכַת הַחָכְמָה לְשִׁבְעָה קְנֵי הַמְּנוֹרָה (עַיֵּן זֹהַר הַקָּדוֹשׁ אֱמוֹר קד:), שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד, שֶׁכְּשֶׁהוּא רוֹצֶה לְהַמְשִׁיךְ חָכְמַת אֱלֹקוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, וּלְמַלֵּא אֶת הָעוֹלָם לָדַעַת אֶת הַשֵּׁם, אֲזַי הוּא מְכֻרָּח לִמְסֹר אֶת שְׁמוֹ וְנַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי, וְשֶׁיִּהְיֶה מְרֻצֶּה שֶׁלֹּא יֵדְעוּ מִמֶּנּוּ כְּלָל, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא יִזְכֶּה שֶׁתִּתְגַּלֶּה חָכְמָתוֹ בֶּאֱמֶת, וּכְמוֹ שֶׁהָיָה אֵצֶל כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים שֶׁמֵּעוֹלָם, שֶׁבִּימֵיהֶם סָבְלוּ בְּזִיּוֹנוֹת וּרְדִיפוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים הַרְבֵּה, אֲבָל לְבַסּוֹף זָכוּ לְמַלְאוֹת אֶת הָעוֹלָם עִם הַשָּׂגַת אֱלֹקוּת.

וּלְאַחַר מִכֵּן הַפָּרָשָׁה מְדַבֶּרֶת מִבִּגְדֵי הַכְּהֻנָּה, שֶׁזֶּה מְרַמֵּז גַּם עַל הָעִנְיָן הַנַּ"ל, כִּי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, שֶׁהָיָה הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְשֵׁרֵת לִפְנֵי וְלִפְנִים, הוּא הָצְרַךְ לִבְגָדִים יָפִים לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת, אֲבָל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּעַצְמוֹ לֹא הָיוּ לוֹ שׁוּם בְּגָדִים מְיֻחָדִים, חוּץ מִמִּשְׁמוֹנַת יְמֵי הַמִּלּוּאִים, שֶׁבָּהֶם הוּא שִׁמֵּשׁ בְּחָלוּק לָבָן (עַיֵּן תַּעֲנִית יא:), שֶׁזֶּה בְּחִינַת הָעֲלָמַת וְהַסְתָּרַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם לְבוּשׁ וּפְרְסוּם בָּעוֹלָם, וְהוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ וּשְׁמוֹ לְגַמְרֵי, וְהוֹלֵךְ בִּבְגָדִים פְּשׁוּטִים, אֲבָל בֶּאֱמֶת הוּא יָקָר מִלִּפְנַי וְלִפְנִים, (עַיֵּן הוֹרָיוֹת יג.), כִּי עַל יְדֵי פְּשִׁיטוּתוֹ וּמְסִירַת נַפְשׁוֹ, הוּא מַמְתִּיק דִּינִים מֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאֹפֶן נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד.

ד

"וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל כָּל חַכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלֵּאתִיו רוּחַ חָכְמָה וְעָשׂוּ אֶת בִּגְדֵי אַהֲרֹן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֲנוֹ לִי" (שְׁמוֹת כח, ג).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן קיט): כְּשֶׁאָדָם צָרִיךְ לְרַחֲמִים, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹלֵחַ לוֹ רַחֲמָנוּת, שֶׁהוּא יְרַחֵם עַל אַחֵר, וְעַל יְדֵי זֶה מְרַחֲמִין עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (שַׁבָּת קנא:): 'כָּל הַמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת מְרַחֲמִין עָלָיו', וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יג,

יח): "וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרִחֲמְךָ". וּמִדַּת הָרַחֲמָנוּת תָּלוּי בְּדַעַת, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דֵּעָה יֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת וְכוּ'. וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (בְּרָכוֹת לג.): 'כָּל מִי שֶׁאֵין בּוֹ דֵּעָה אָסוּר לְרַחֵם עָלָיו', כִּי כָּל הַמְרַחֵם מְרַחֲמִין עָלָיו כַּנַּ"ל, עַיֵּן שָׁם.

נִמְצָא, שֶׁקֹּדֶם צָרִיךְ לְהָאִיר בְּהָאָדָם חָכְמָה וְדַעַת, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן שׁוֹלְחִים לוֹ רַחֲמָנוּת, שֶׁהוּא יְרַחֵם עַל אַחֵר, וְעַל יְדֵי זֶה מְרַחֲמִים עָלָיו מִן שְׁמַיָּא.

וְלָכֵן שַׁפִּיר מֵהָרָאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל "**אֲשֶׁר מִלֵּאתִיו רוּחַ חָכְמָה**" יוֹצֵא הַצֵּרוּף שֶׁל **אַרַחֵם**, כִּי בְּשָׁעָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְרַחֵם עַל הָאָדָם, אֲזַי הוּא אוֹמֵר: 'אֲנִי אֲמַלֵּא אוֹתוֹ רוּחַ חָכְמָה, וְאֶשְׁלַח לוֹ רַחֲמָנוּת, שֶׁהוּא יְרַחֵם עַל אַחֵר, וְעַל יְדֵי זֶה אֲנִי אֲרַחֵם עָלָיו', **וְדוֹ"ק**.

ה

"וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל וּכְתֹנֶת תַּשְׁבֵּץ מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בִגְדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֲנוֹ לִי" (שְׁמוֹת כח, ד).

וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן כא): שֶׁעִקַּר לְבוּשֵׁי וּבִגְדֵי הָאָדָם הֵם לְבוּשֵׁי הַשֵּׂכֶל, וְעַל יְדֵי שֶׁהוּא מְשַׁנֶּה בְּכָל פַּעַם אֶת לְבוּשׁוֹ, הַיְנוּ אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו, וּמְדַבֵּק עַצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל יְדֵי זֶה נִצּוֹל תָּמִיד מִן הַיֵּצֶר הָרָע, בִּבְחִינַת (אִיּוֹב יד, כ): "מְשַׁנֶּה פָּנָיו וַתְּשַׁלְּחֵהוּ", עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב.

וּבָזֶה נוֹכַל לְהָבִין עִנְיְנֵי רִבּוּי בִּגְדֵי הַכְּהֲנִים, וּמַה שֶּׁהֻצְרְכוּ לְשַׁנּוֹת אֶת מַלְבּוּשֵׁיהֶם בְּכָל פַּעַם, וּבִפְרָט בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, כִּי הֻצְרְכוּ תָּמִיד לָבֹא לְהַשָּׂגוֹת וּמַדְרֵגוֹת חֲדָשׁוֹת, וּלְהִנָּצֵל מִיַּד הַמְקַטְרְגִים וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, וְלָכֵן הֻצְרְכוּ תָּמִיד לְשַׁנּוֹת אֶת מַלְבּוּשֵׁיהֶם, הַיְנוּ אֶת מַחְשְׁבוֹתֵיהֶם, כִּי כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר בְּגַשְׁמִיּוּת מִתְעוֹרֵר גַּם בְּרוּחָנִיּוּת, וְעַל יְדֵי זֶה זָכוּ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל (וְעַיֵּן בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁהֶאֱרַכְנוּ קְצָת בָּזֶה).

וְזֶהוּ "**וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ**", וְהַמִּלָּה "יַעֲשׂוּ" הִיא מִלְּשׁוֹן תִּקּוּן וַעֲשִׂיָּה, הַיְנוּ אֵלּוּ הֵם הַתִּקּוּנִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהַכֹּהֲנִים צְרִיכִים לְתַקֵּן בְּעִנְיְנֵי מַלְבּוּשֵׁיהֶם:

א. "**חֹשֶׁן**", וְהַמִּלָּה "**חֹשֶׁן**" הִיא אוֹתִיּוֹת **נָחָשׁ**, הַיְנוּ שֶׁעִקַּר שִׁנּוּי מַלְבּוּשֵׁיהֶם הוּא כְּדֵי לְהַצִּיל אוֹתָם מִקִּטְרוּג הַנָּחָשׁ, שֶׁהוּא הַסָּמ"ךְ מ"ם וְכַת דִּילֵיהּ, וְלַהֲפֹךְ אוֹתוֹ לְחֹשֶׁן, שֶׁהוּא תִּקּוּן הַמִּשְׁפָּט.

ב. "**וְאֵפוֹד**", וְהַמִּלָּה "**אֵפוֹד**" עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **הַוָּיָ"ה אֲדֹנָ"י**, הַיְנוּ שֶׁיִּזְכּוּ לְדַבֵּק אֶת מַחְשְׁבוֹתֵיהֶם בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְיַחֵד תָּמִיד אֶת שְׁנֵי הַשֵּׁמוֹת הַלָּלוּ, בִּבְחִינַת (תְּהִלִּים טז, ח): "שִׁוִּיתִי הַוָּיָ"ה לְנֶגְדִּי תָּמִיד".

ג. "**וּמְעִיל**", וְהַמִּלָּה "מְעִיל" הִיא מִלְּשׁוֹן עֲלִיָּה, וְכֵן הַמִּלָּה "**מְעִיל**" עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **זֶה**, הַיְנוּ עַל יְדֵי שֶׁיְּדַבְּקוּ אֶת מַחְשְׁבוֹתֵיהֶם בּוֹ יִתְבָּרַךְ, תָּמִיד יַעֲלוּ מַעְלָה מַעְלָה בְּאֵין מְקַטְרֵג, וְיִזְכּוּ לַעֲשׂוֹת קִ"ן לְהַשְׁכִּינָה הַקְּדוֹשָׁה.

ד. "**וּכְתֹנֶת**", וְהַמִּלָּה "**וּכְתֹנֶת**" הִיא אוֹתִיּוֹת **תִּתֵּן כ"ו**, הַיְנוּ תִּתֵּן הַוָּיָ"ה, שֶׁבְּכָל דָּבָר וְדָבָר יִתְּנוּ בּוֹ אֶת שֵׁם הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא, בִּבְחִינַת

(תְּהִלִּים טז, ח): "שִׁוִּיתִי יְהוָ"ה לְנֶגְדִּי תָּמִיד" וְכַנַּ"ל.

ה. "**תַּשְׁבֵּץ**", וְהַמִּלָּה "**תַּשְׁבֵּץ**" הִיא אוֹתִיּוֹת **שַׁבָּת צ**, הַיְנוּ שֶׁתִּזְכּוּ לְמִלְבּוּשֵׁי **שַׁבַּת** קוֹדֶשׁ, שֶׁהֵם לְבוּשׁ קָדוֹשׁ מִגַּן עֵדֶן (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב סִימָן פג), שֶׁנִּמְשָׁכִים בְּעִקָּר עַל יְדֵי **הַצַּדִּיק** הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת **שַׁבָּת צ**, כִּי הוּא בְּחִינַת שַׁבָּת דְּכָלְהֵי יוֹמֵי (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב סִימָן סז).

ו. "**מִצְנֶפֶת**", וְהַמִּלָּה "**מִצְנֶפֶת**" עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **שָׁף מנצפ"ך**, וְהַמִּלָּה "שָׁף" הִיא מִלְּשׁוֹן כִּבּוּס וְשִׁפְשׁוּף, הַיְנוּ שֶׁתְּשַׁפְּשׁוּ אֶת אוֹתִיּוֹת מנצפ"ך, שֶׁהֵן כְּלָלִיּוּת הַחֲמִשָּׁה גְּבוּרוֹת כַּיָּדוּעַ (עַיֵּן עֵץ חַיִּים שַׁעַר דְּרוּשֵׁי הַצֶּלֶם דְּרוּשׁ ב), שֶׁעַל יְדֵי כָּל הַהַשָּׂגוֹת הַנַּ"ל תִּזְכּוּ לְבַטֵּל וּלְהַמְתִּיק אֶת כָּל הַגְּבוּרוֹת וְהַקְּטָרוּגִים מֵעַם יִשְׂרָאֵל.

ז. "**וְאַבְנֵט**", וְהַמִּלָּה "**וְאַבְנֵט**" עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **חַיִּים**, הַיְנוּ שֶׁעַל יְדֵי כָּל הַנַּ"ל תִּזְכּוּ לְחַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים נִצְחִיִּים.

ח. "**וְעָשׂוּ בִּגְדֵי קֹדֶשׁ**", וְהַמִּלָּה "קֹדֶשׁ" נִקְרֵאת "חָכְמָה" כַּיָּדוּעַ (עַיֵּן זֹהַר הַקָּדוֹשׁ מִשְׁפָּטִים קכא.; פְּרִי עֵץ חַיִּים שַׁעַר הַשַּׁבָּת פֶּרֶק ו), הַיְנוּ שֶׁתַּעֲשׂוּ מִלְּבוּשֵׁי הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל.

ט. "**לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֲנוֹ לִי**", הַיְנוּ בִּשְׁבִיל הַכֹּהֲנִים, שֶׁיִּזְכּוּ לִהְיוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, וְכֵן מֵהָרֹאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל "**לְ**אַהֲרֹן **אָ**חִיךָ **וּ**לְבָנָיו **לְ**כַהֲנוֹ" יוֹצֵא צֵרוּף רִאשׁוֹן שֶׁל **אֱלוּל**, וְכֵן מֵהָרִאשֵׁי תֵּבוֹת שֶׁל "**אָ**חִיךָ **וּ**לְבָנָיו **לְ**כַהֲנוֹ **לִ**י" יוֹצֵא צֵרוּף שֵׁנִי שֶׁל **אֱלוּל**, כִּי עִקַּר זְמַן עֲשִׂיַּת וְתִקּוּן הַמִּלְבּוּשִׁים הוּא בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, וְכַמְּבֹאָר בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א סִימָן כא) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי לא, כה): "עֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם **אַ**חֲרוֹן", שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת **אֱלוּל**, עַיֵּן שָׁם וְהָבֵן הֵיטֵב כָּל זֹאת, **בָּרוּךְ יְהוָ"ה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.**

ו

"וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד תַּעֲשֶׂנּוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ" (שְׁמוֹת כח, טו).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א סִימָן ב): שֶׁאִי אֶפְשָׁר לֵידַע אֵיךְ לִלְחֹם עִם חֶרֶב הַתְּפִלָּה אֶלָּא עַל יְדֵי בְּחִינַת מִשְׁפָּט וְכוּ', וּבְחִינַת מִשְׁפָּט הִיא שֶׁתָּמִיד יִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בֵּין בְּטִיבוֹ בֵּין בְּעָקְבוֹ (עַיֵּן פֵּרוּשׁ "שְׁפַת הַנָּחַל" עַל הַתּוֹרָה הַנַּ"ל), וְלֹא יַשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל שְׁתֵּי הַקְּלִפּוֹת הָרוֹצוֹת לְבַלְבְּלוֹ, שֶׁהֵן קְלִפַּת עֵשָׂו וּקְלִפַּת יִשְׁמָעֵאל, שֶׁמִּצַּד אֶחָד רוֹצוֹת לְקָרֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי מִן הַתְּפִלָּה, וּמִצַּד שֵׁנִי אוֹמְרוֹת לוֹ שֶׁכְּבָר הִתְפַּלֵּל יוֹתֵר מִדַּי, וּמִשְּׁתֵּי הַקְּלִפּוֹת הַלָּלוּ עָלָיו לְהִזָּהֵר מְאֹד, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לָאֶחֱז בְּמִדַּת הַמִּשְׁפָּט, וְעַל יְדֵי מַה זּוֹכֶה לְמִשְׁפָּט? עַל יְדֵי צְדָקָה וְכוּ'.

וְעִקַּר שֶׁל הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הוּא רַק עַל יְדֵי שְׁתֵּי הַקְּלִפּוֹת הַנַּ"ל, שֶׁהֵן הַשְּׁנֵי עֲנָנִין דְּמְכַסִּין עַל עֵינִין, וּכְשֶׁהוּא אוֹחֵז בְּמִדַּת הַצְּדָקָה וּשְׁלֵמוּת הַמִּשְׁפָּט, אֲזַי מִתְבַּטְּלוֹת שְׁתֵּי הַקְּלִפּוֹת הַנַּ"ל, וְזוֹכֶה לְהִתְפַּלֵּל כָּרָאוּי וְעַל תִּקּוּנוֹ, עַיֵּן שָׁם.

וְזֶהוּ "וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט", וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י: שֶׁחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט מְכַפֵּר עַל קִלְקוּל הַמִּשְׁפָּט (זְבָחִים פח:),

עַיִן שָׁם, וְהַמִּלָּה "וְעָשִׂיתָ" הִיא מִלְּשׁוֹן עֲשִׂיָּה וְתִקּוּן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל–ב יט, כה): "וְלֹא עָשָׂה רַגְלָיו וְלֹא עָשָׂה שִׂפָמוֹ", הַיְנוּ שֶׁתַּעֲשֶׂה וּתְתַקֵּן אֶת בְּחִינַת קִלְקוּל הַמִּשְׁפָּט.

וְכֵן הַמִּלָּה "**חֹשֶׁן**" הִיא אוֹתִיּוֹת **נָחָשׁ**, כִּי עִקַּר קִלְקוּל הַמִּשְׁפָּט נִמְשָׁךְ מֵהַנָּחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, שֶׁהוּא הַשֹּׂרֶשׁ שֶׁל קִלְקַּת עֵשָׂו וּקְלִקַּת יִשְׁמָעֵאל, כִּי הוּא גָּרַם אֶת הַקִּלְקוּל הָרִאשׁוֹן לְאָדָם, וְזֶהוּ "**וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט**", שֶׁתְּתַקֵּן וְתַהֲפֹךְ אֶת הַנָּחָשׁ לְחֹשֶׁן.

וְכֵן הַמִּלָּה "**חֹשֶׁן**" עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **מָשִׁיחַ**, כִּי עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יִתְבַּטְלוּ שְׁתֵּי הַקִּלְפּוֹת הַלָּלוּ (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א סִימָן טז), וְ"עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן" (יְשַׁעְיָה נב, ח).

וְתִקּוּן הַמִּשְׁפָּט הוּא תִּקּוּן הַמַּחֲשָׁבָה, כִּי עִקַּר הַמַּחֲשָׁבוֹת זָרוֹת הוּא רַק מִקִּלְקוּל הַמִּשְׁפָּט, וְזֶהוּ "**מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב**", תִּקּוּן הַמַּחֲשָׁבָה, וְאֵיךְ תִּזְכֶּה לְתִקּוּן הַמִּשְׁפָּט? עַל יְדֵי "**כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד תַּעֲשֶׂנּוּ**", וְהַמִּלָּה "**אֵפֹד**" עוֹלָה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **פֶּה**, וְכֵן אֵפֹד בָּא לְתַקֵּן פְּגַם עֲבוֹדָה זָרָה (זְבָחִים פח:), הַיְנוּ פְּגַם אֱמוּנָה, כִּי אֱמוּנָה תְּלוּיָה בְּפֶה שֶׁל אָדָם (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב סִימָן מד), הַיְנוּ עַל יְדֵי שֶׁתָּמִיד תַּעֲסֹק בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, שֶׁהֵן בְּטִיבוֹ וְהֵן בְּעָקּוּ תִּתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא תַּשְׁגִּיחַ עַל שׁוּם מְעַכֵּב וּמוֹנֵעַ בִּתְפִלָּתְךָ, שֶׁהֵם נִמְשָׁכִים מִקִּלְקַּת עֵשָׂו וּמִקִּלְקַּת יִשְׁמָעֵאל, וְזֶהוּ "**כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד תַּעֲשֶׂנּוּ**", כְּפִי תִּקּוּן הַפֶּה וְהָאֱמוּנָה כָּךְ תִּתַּקֵּן אֶת בְּחִינַת הַמִּשְׁפָּט.

וְעַל יְדֵי צְדָקָה זוֹכֶה לֶאֱחֹז בְּמִדַּת הַמִּשְׁפָּט, הַיְנוּ עַל יְדֵי שֶׁמְּקַיֵּם מִצְוַת צְדָקָה כָּרָאוּי זוֹכֶה לִהְיוֹת חָזָק בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה כַּנַּ"ל, וּלְתַקֵּן אֶת קִלְקוּל הַמִּשְׁפָּט, וְזֶהוּ "**זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ**", כִּי כָּל אֵלּוּ הֵם בְּחִינַת צְדָקָה, בְּחִינַת הַגְּוָנִין נְהִירִין שֶׁנִּתְגַּלּוּ עַל יְדֵי נִדְבָתָם הַטּוֹבָה לְהַמִּשְׁכָּן (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א סִימָן כה וְלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הַשְׁכָּמַת הַבֹּקֶר הֲלָכָה א), וְעַל יְדֵי מִצְוַת צְדָקָה זָכוּ לֶאֱחֹז בְּתִקּוּן הַמִּשְׁפָּט בִּשְׁלֵמוּת, **וְהָבֵן**.

ז

"**וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לִבּוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי ה' תָּמִיד**" (שְׁמוֹת כח, כט), וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מִדְרַשׁ שְׁמוּאֵל פָּרָשָׁה כג סִימָן ג): 'אֲבָל עֲבוֹדָתוֹ אֵינָהּ עֲבוֹדָה וְחַיָּב מִיתָה, אִלּוּלֵי שְׁמוֹתָן שֶׁל שְׁבָטִים שֶׁהֵן חֲקוּקִין עַל לִבּוֹ', עַיֵּן שָׁם.

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב סִימָן א): כְּשֶׁמְּקַשֵּׁר עַצְמוֹ עִם שָׂרְשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי זֶה נִצּוֹל מִקְּנָאַת הַמַּלְאָכִים, עַיֵּן שָׁם.

וְזֶה מַה שֶּׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים '**אֲבָל עֲבוֹדָתוֹ אֵינָהּ עֲבוֹדָה וְחַיָּב מִיתָה, אִלּוּלֵי שְׁמוֹתָן שֶׁל שְׁבָטִים שֶׁהֵן חֲקוּקִין עַל לִבּוֹ**', הַיְנוּ שֶׁהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל הָיָה דּוֹמֶה לְמַלְאַךְ ה' צְבָאוֹת, וְהָיָה עָלָיו לְהִשָּׁמֵר מִקְּנָאַת הַמַּלְאָכִים, וְלָכֵן כְּשֶׁהוּא הָיָה נִכְנָס לַעֲבוֹדָה, הוּא נָשָׂא עַל לִבּוֹ אֶת הַחֹשֶׁן, שֶׁעָלָיו הָיוּ חֲקוּקִים שְׁמוֹתָם שֶׁל כָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שָׂרְשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְהִנָּצֵל מִקְּנָאַת הַמַּלְאָכִים, **וְהָבֵן**.

ח

הִנֵּה פָּרָשַׁת מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת וּפָרָשַׁת הַקְּטָרַת הַקְּטֹרֶת עוֹסְקוֹת בְּמַעֲלַת הַשְּׂמְחָה, וְזֶה הֶחֱלִי בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ:

א. "וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטַר קְטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ" (שְׁמוֹת ל, א).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א סִימָן כד) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי כז, ט): "קְטֹרֶת יְשַׂמַּח לֵב", שֶׁעֲבוֹדַת הַקְּטֹרֶת מְרַמֶּזֶת עַל עֲבוֹדַת הַשְּׂמְחָה, וּבִפְרָט עַל עֲשִׂיַּת הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה, אֶלָּא שֶׁלִּפְעָמִים צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִלֵּי דִּשְׁטוּתָא, הַיְנוּ לַעֲשׂוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּשׁוֹטֶה, וְלַעֲשׂוֹת עִנְיְנֵי שְׁטוּת וּצְחוֹק, אוֹ קְפִיצוֹת וְרִקּוּדִים, כְּדֵי לָבוֹא לְשִׂמְחָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב סִימָן מח).

וְזֶהוּ "וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטַר קְטֹרֶת", וְהַמִּלָּה **"מִקְטַר"** עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **שָׂמֵחַ** עִם הַכּוֹלֵל, הַיְנוּ כְּשֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּבִפְרָט שֶׁמְּקַיֵּם מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, וּמְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוּת לִבּוֹ, שֶׁלִּבּוֹ חָפֵץ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל יְדֵי זֶה הוּא כְּאִלּוּ מַקְטִיר קְטֹרֶת, אֶלָּא שֶׁלָּבוֹא לְשִׂמְחָה הוּא עַל יְדֵי **"עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ"**, הַיְנוּ עַל יְדֵי הָעֲצוֹת שֶׁל מִלֵּי דִּשְׁטוּתָא.

ב. "אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ", "אַמָּה" דַּיְקָא, שֶׁהִיא מִדָּה שְׁלֵמָה, כִּי מִדַּת הַשִּׂמְחָה צְרִיכָה לִהְיוֹת תָּמִיד בִּשְׁלֵמוּת, וְעַל יָדָהּ זוֹכֶה לִדְבֵקוּת אֲמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֵׁם הַוָּיָ"ה בָּרוּךְ הוּא, בְּחִינַת **"רָבוּעַ"**, וְגַם זוֹכֶה לְ**"יִהְיֶה"**, שֶׁהוּא הַיִּחוּד שֶׁלְּעָתִיד לָבוֹא (עַיֵּן סֵפֶר הַלִּקּוּטִים זְכַרְיָה פֶּרֶק יד), וְעַל יְדֵי זֶה **"וְאַמָּתַיִם קוֹמָתוֹ"**, שֶׁזּוֹכֶה לְקוֹמָה כְּפוּלָה שֶׁל שִׂמְחָה, עַד שֶׁמַּשְׁפִּיעַ לַאֲחֵרִים, וְכֵן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְעַל יְדֵי זֶה **"מִמֶּנּוּ קַרְנֹתָיו"** (שְׁמוֹת ל, ב), וְהַמִּלָּה "קַרְנֹתָיו" הִיא מִלְּשׁוֹן קֶרֶן אוֹר, הַיְנוּ שֶׁעִקַּר הָאוֹר בָּא מִשִּׂמְחָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי יג, ט): "אוֹר צַדִּיקִים יִשְׂמָח".

ג. "וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת גַּגּוֹ וְאֶת קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת קַרְנֹתָיו וְעָשִׂיתָ לּוֹ זֵר זָהָב סָבִיב" (שְׁמוֹת ל, ג).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי מַה שֶּׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ מִמּוֹהֲרַ"שׁ זַ"ל, שֶׁהַפְּרָנָסָה תְּלוּיָה בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי מֵהַסּוֹפִי תֵּבוֹת שֶׁל "וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ" (דְּבָרִים טז, טו) יוֹצֵא הַצֵּרוּף שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ **חָתָ"ךְ**, שֶׁהוּא הַשֵּׁם שֶׁל הַפַּרְנָסָה (עַיֵּן פְּרִי עֵץ חַיִּים שַׁעַר הַנְּמִירוֹת פֶּרֶק ה), וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לַהֲפֹךְ אֶת הָעַצְבוּת לְשִׂמְחָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק ב סִימָן כג), אֲזַי מֵאִיר הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְזוֹכֶה לְפַרְנָסָה.

וְזֶהוּ הָרֶמֶז **"וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר"**, וְהַמִּלָּה "זָהָב" מְרַמֶּזֶת עַל הַפַּרְנָסָה (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֵלֶק א סִימָן סח), הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲזַי הוּא יָכוֹל לְצַפּוֹת לְשֶׁפַע קֹדֶשׁ.

ד. "וְשִׁתִּי טַבְּעֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה לּוֹ מִתַּחַת לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו תַּעֲשֶׂה עַל שְׁנֵי צִדָּיו וְהָיָה לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶמָּה" (שְׁמוֹת ל, ד).

וְיֵשׁ לוֹמַר עַל פִּי מַה שֶּׁחִכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (יְבָמוֹת סב:): כָּל אָדָם שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה, שָׁרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יד, כו): "וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ", עַיֵּן שָׁם.

וְזֶהוּ הָרֶמֶז **"וְשִׁתִּי טַבְּעֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה לּוֹ מִתַּחַת לְזֵרוֹ"**, זֶה בְּחִינַת טַבַּעַת קִדּוּשִׁין שֶׁהֶחָתָן נוֹתֵן

עַל אֶצְבַּע הַכַּלָּה, שֶׁהִיא אַחַת מִצַּלְעוֹתָיו, בְּחִינַת **"עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו תַּעֲשֶׂה עַל שְׁנֵי צִדָּיו"**, וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִים לִ**"וְהָיָה"**, וְאֵין וְהָיָה אֶלָּא לְשׁוֹן שִׂמְחָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה מב סִימָן ג), הַיְנוּ שֶׁהַשִּׂמְחָה תִּהְיֶה בִּשְׁלֵמוּת, בִּבְחִינַת שָׂמֵחַ תְּשַׂמַּח רֵעִים אֲהוּבִים, וְגַם זוֹכִים **"לְבָתִּים"**, הַיְנוּ לְשִׂמְחָה בְּבֵיתָם, וְגַם זוֹכִים **"לְבַדִּים"**, וְהַמִּלָּה **"לְבַדִּים"** עוֹלֶה בְּגִימַטְרִיָּא כְּמִנְיַן **אֱלֹהִים**, הַיְנוּ שֶׁזּוֹכִים לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים עַל יְדֵי הַשִּׂמְחָה, וְגַם זוֹכִים עַל יְדֵי הַנִּשּׂוּאִין **"לָשֵׂאת"**, הַיְנוּ לַהֲרָמָה דִּקְדֻשָּׁה, הֵן בְּ**"אֹתוֹ"**, וְהַמִּלָּה **"אֹתוֹ"** הִיא אוֹתִיּוֹת **אוֹת**, הַיְנוּ הֲרָמָה בִּשְׁמִירַת אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ, וְהֵן **"בָּהֵמָה"**, שֶׁמְּרִימִים אֶת כָּל הַבְּהֵמִיּוּת וְהַגַּשְׁמִיּוּת וּמְהַפְּכִים אוֹתָן אֶל הַקְּדֻשָּׁה.

ה. **"וְעָשִׂיתָ אֶת הַבַּדִּים"**, שֶׁכְּדֵי לִזְכּוֹת לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהַמְתִּיק עַל יָדָהּ אֶת כָּל הַדִּינִים, וְכַנַּ"ל, לָזֶה צָרִיךְ הֲמוֹן **"עֲצֵי שִׁטִּים"**, הַיְנוּ הֲמוֹן עֲצוֹת דִּקְדֻשָּׁה, וְעַל יְדֵי זֶה **"וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב"** (שְׁמוֹת ל, ה), שֶׁיּוּכַל לְצַפּוֹת לְשֶׁפַע קֹדֶשׁ, וְכַנַּ"ל.

ו. **"וְנָתַתָּה אֹתוֹ לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל אֲרֹן הָעֵדֻת"**, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'מִכָּאן כְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ', הַיְנוּ שֶׁעַל יְדֵי הַשִּׂמְחָה זוֹכֶה לָבוֹא לִידֵי הַתּוֹרָה וְאָרוֹן הָעֵדוּת, וְגַם לִידֵי גִּלּוּי שְׁכִינָה, וְגַם זוֹכֶה **"לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל הָעֵדֻת אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה"** (שְׁמוֹת ל, ו), הַיְנוּ לְכַפָּרַת עֲוֹנוֹת.

ז. **"וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר"**, הַיְנוּ שֶׁעַל יְדֵי הַשִּׂמְחָה תָּבוֹא לִידֵי **"בְּהֵיטִיבוֹ אֶת הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה"** (שְׁמוֹת ל, ז), הַיְנוּ לִידֵי קְדֻשַּׁת שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת, שֶׁהִיא דְּבֵקוּת אֱמִתִּית בּוֹ יִתְבָּרַךְ (עַיֵּן לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א סִימָן כא).

ח. **"לֹא תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת זָרָה וְעֹלָה וּמִנְחָה וְנֶסֶךְ לֹא תְסִכּוּ עָלָיו"** (שְׁמוֹת ל, ט), הַיְנוּ שֶׁצָּרִיךְ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא תִּתְעָרֵב שׁוּם שִׂמְחָה זָרָה בְּשִׂמְחָתוֹ, וּכְמוֹ שֶׁהִזְהִירוּ צַדִּיקִים, לֹא לִשְׁתּוֹת מַשְׁקֶה הַמְשַׁכֵּר בְּעֵת שִׂמְחַת תּוֹרָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְעָרֵב זָר בְּשִׂמְחָתוֹ.

ט. **"וְכִפֶּר אַהֲרֹן עַל קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה"**, "אַהֲרֹן" דַּיְקָא, כִּי עַל יְדֵי הַשִּׂמְחָה זוֹכִים לְכַפָּרַת עֲוֹנוֹת, וְכַנַּ"ל, וְהַשִּׂמְחָה שַׁיֶּכֶת בּוֹ בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ד,יד): "וְרָאֲךָ וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ", וּמָתַי יְכַפֵּר? **"מִדַּם חַטַּאת הַכִּפֻּרִים"**, הַיְנוּ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, שֶׁהוּא הַשִּׂמְחָה הֲכִי גְּדוֹלָה בַּשָּׁנָה (עַיֵּן תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּא פֶּרֶק א), וְגַם **"אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַה' ה"** (שְׁמוֹת ל, י), הַיְנוּ בְּיוֹם פּוּרִים, שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים לַה' ה", וְאָז הַשִּׂמְחָה הִיא לְמַעְלָה מִכָּל הַגְּבוּלוֹת, **אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.**

בְּכָל עִנְיְנֵי הַגְּלָיוֹן נָא לִפְנוֹת לְמֵיילm.l.mohorosh@gmail.com